

Profielschets Protestantse Gemeente Olst

Het dorp

Aan de IJssel, tussen Deventer en Zwolle, ligt Olst, omgeven door blauw en groen van rivier en open bosgebied rondom. Een dorp dat zich kenmerkt door historische buitenplaatsen en boerderijen, een geschiedenis tot in de 20^e eeuw van heren en arbeiders, slachterijen en conserven, de “Overijsselse waterlinie” uit de koude oorlog en het veer, dat al zeker vijf eeuwen de beide oevers tussen Olst en Welsum met elkaar verbindt. Een kenmerkende skyline met watertoren, molen, fabrieksschoorsteen en de hoge Willibrordkerk.

En er is ook dat ándere, nieuwe Olst, met z’n forenzen, het NS-station, z’n modern centrum, de wijk met aardewoningen (2014) en het Grijs en Groen-woonconcept (2016), het cultuurcentrum Holstohuis (2005) en de Shirdi Sai Baba-Hindu-tempel (2020).

Je vindt er rundveebedrijven in het coulisselandschap en in de uiterwaarden, en ook innoverende industriële bedrijven; het woonzorgcentrum Averbbergen met 56 appartementen en de antroposofische woon-werk-gemeenschap Overkempe, waar 136 bewoners met een verstandelijke beperking wonen en werken. Daarnaast zijn er nog andere woonzorggemeenschappen voor ouderen zoals Sint-Willibrord en de Herbergier. Voor mensen met een verstandelijke beperking is er naast Overkempe ook het Thomashuis.

*Indachtig de geest van deze streek
willen wij beoefenen in vrijheid:
Ora, Convive et Labora.*
Moge Christus ons de kracht geven
helend te leven en te werken*

*Citaat genomen van de Grondtegel van de
antroposofische Woon-werkgemeenschap Overkempe*

* bidden, samenleven en werken

Er zijn een Christelijke en een openbare basisschool in Olst. Met name met de Christelijke basisschool IJsselwijs is de samenwerking goed. Olst telt zo’n 8250 inwoners en is sinds 2001, samen met de spreekwoordelijke buurgemeente Wijhe, samengevoegd tot één burgerlijke gemeente: Olst-Wijhe.

In de twintigste eeuw was Olst, wat levensbeschouwing betreft, min of meer gelijkelijk verdeeld over de drie grote zuilen van protestantisme, katholicisme en socialisme. Maar door tal van ontwikkelingen, waaronder ontkerkelijking, mobiliteit en migratie is een dergelijke eenvoudige karakterisering nu niet meer te geven. Bijzonder eigenlijk dat je toch kunt spreken van de Olster gemeenschap.

Slyline van Olst:

De Protestantse Gemeente Olst

Divers - Even kleurrijk en divers als het dorp zelf is onze kerkelijke gemeente. Een gepassioneerde kern levert een flinke inzet in vele vormen van kerkenwerk, vieringen, diaconaal dienstbetoon, bestuur en pastoraat. Er zijn ook gemeenteleden die, hoewel ze zich beslist betrokken voelen, hun meeleven tonen door trouw het kerkblad te lezen en door financieel bij te dragen. Maar wat in z'n algemeenheid voor de Sallandse volksaard geldt, is ook wel op ons van toepassing: we zijn kerkelijk maar niet zo heel kerks. Onze gemeenschap telt, van groot tot klein, zo'n 550 leden.

Geschiedenis - De protestantse gemeente ontstond in 2008, toen de Hervormde Gemeente Olst en de Gereformeerde Kerk van Olst gingen fuseren. Het Gereformeerde kerkgebouw werd verkocht en de vrijgekomen middelen werden ingezet om het kerkelijk centrum 'de Bastiaan' te herbouwen. De oude Willibrord-kerk bleef als ruimte voor de eredienst in gebruik. Dit bouwwerk doet je beseffen dat we de eersten niet zijn die geloven; al ver voor de reformatie kwam hier het kerkvolk samen. En ook wij wachtten in het koor van de kerk in de paasnacht tot het licht over ons opgaat en voelen ons verwant met de kerk van de eerste eeuwen.

Het deftige, rijtuig-zwart en goud gelakte van Oekelen-orgel verbindt ons met een heel andere tijd. Het is gebouwd in 1888 en voert ons met haar warme klank terug naar de tijd van de romantiek. Soms kan het intiem fluisteren, dan weer schallend in jubel uitbarsten. En de huidige tijd zou ook, vinden sommigen, om weer andere vormen vragen, al zijn we nog zoekende wát we willen en wát we (ook muzikaal) kúnnen. In het koor bevindt zich ook een koororgel, waarvan de cantorij gebruik kon maken. Na corona is de cantorij eigenlijk opgehouden te bestaan, zoals na corona er méér anders geworden is. We hopen t.z.t. in goede samenwerking tussen voorganger en organist(en) de cantorij een herstart te geven, zodat er weer maandelijks meegewerkt kan worden aan de eredienst.

Het kerkgebouw maakt indruk. Het is een stil getuigenis dat er meer is tussen hemel en aarde. We zijn ons bewust dat wij, als kerkelijke gemeente, niet het exclusieve recht hebben op deze bijzondere ruimte. Een werkgroep 'Dorpskerk Olst' onderzoekt in hoeverre het mogelijk is d.m.v. bouwkundige aanpassingen en verandering van interieur een breder publiek dan alleen de kerkelijke gemeente in dit huis een plaats te geven.

Van Oekelen-orgel uit 1888

De sfeer - De protestantse gemeente Olst kenmerkt zich door een open sfeer. Ieders inbreng en beleving mag er zijn – al betekent dat soms ook dat het moeilijk is te kiezen. Toch tekent zich in de loop van de tijd een duidelijk signalement af: mannen en vrouwen worden gelijk gewaardeerd, ook in de bekleding van de ambten; kinderen doen mee als de Maaltijd van de Heer gevierd wordt; gehuwden van gelijk geslacht vragen bij onze kerkenraad niet tevergeefs naar Gods zegen over hun relatie; de samenwerking met de RK-parochie van Olst-Boskamp is vanzelfsprekend; de drempel tussen kerk en dorp accentueren we zo min mogelijk; dat betekent dat we niet zoveel verschil maken tussen de gemeenschap in de kerk en de dorpsgemeenschap waar we óók deel van uitmaken; we zijn een beetje terughoudend als het gaat om te getuigen van ons geloof en tóch vinden we het waardevol als iemand van ons het probeert; we zetten flink in op maatschappelijke betrokkenheid, omzien naar elkaar en samen eten, maar deinzen wat terug als we gevraagd worden ambtelijke verantwoordelijkheid te nemen. We voelen ons eigenlijk best modern, maar hebben ook vanuit de

historie dingen overgenomen, die we waardevol vinden en niet kwijt willen. We hebben samen een geschiedenis; soms vielen daarin ook wel eens wat (te) harde woorden en daarom zijn we wat voorzichtig naar elkaar. Samen maken we ons ook zorgen over de toekomst. Van de wereld – duurzaamheid hebben we hoog in het vaandel -, maar ook over de toekomst van de kerk. Want het lukt niet om jongeren, en slechts een paar jonge gezinnen, bij onze geloofsgemeenschap te betrekken. Maar bij dat alles is ons de kerk lief en we doen er alles aan om in ons dorp de plek van kerk en eredienst te behouden, als een plaats waar we zin en troost vinden.

Buitendienst op de Zoogenbrink

Klein Salland - Om die laatste reden hebben we, samen met drie andere gemeenten, een kerkelijk streekverband 'Klein-Salland' opgezet (sinds 2014), om elkaar te steunen en aan te vullen, om in gezamenlijkheid (bovenplaatselijke) taken uit te voeren waarvoor ons afzonderlijk de menskracht ontbreekt, om zes keer per jaar een gezamenlijke zondag te houden waar we het 'wij-gevoel' van de vier gemeenten voeden; om onze professionals, binnen de beschikbare formaties, zo in te zetten dat onze vier gemeenten optimaal gediend worden als het gaat om pastoraat en om Vorming & Toerusting. Met één van deze drie gemeenten, de protestantse gemeente Wesepe, hebben we de laatste jaren een full-time predikantsplaats in stand kunnen houden, toen we zelf van 100 naar 60 % terug moesten.

Samen - Sleutel in ons beleidsplan is het woord 'samen'.

Naar God toe – want we hoeven het niet alleen te doen.

Naar elkaar toe – want geloven is méér dan een individuele zienswijze.

Naar het dorp toe waarin we wonen – we maken er immers deel van uit.

Naar de kerkelijke gemeenten in de omtrek – we hebben te maken met dezelfde tijdgeest.

En tenslotte: sámen zijn we ook met al die mensen wereldwijd – die allemaal het beste najagen voor wie hun zijn toevertrouwd en waarvan velen het met veel minder moeten doen dan wij.

Rood omlijnd de grenzen van Kl. Salland op een kaart uit 1757

Kerk-zijn gaat ook bij ons niet vanzelf, maar er zijn hoopgevende tekenen dat we ons op de goede weg bevinden.

Visie en kern

De kerk onderscheidt zich doordat we aangeraakt zijn door de Liefde van God.

We zien die Liefde terug in de schepping, in het ordenen van het 'samen leven', zoals dat in het Verbond van God met Israël vorm kreeg, óók in de profetische kritiek op misstanden in die samenleving. Maar het helderst zien we de liefde van God terug in Jezus, in zijn prediking van het Koninkrijk van de hemel voor de kleinen, de zieken en de misdeelden. En vooral in zijn offerdood waarmee hij aan de minsten van de mensen gelijk is geworden.

Als gedoopten weten we ons deel van die beweging de diepte door en van de offers die dat vraagt. Maar we weten ook van de kracht van de Paasmorgen: dat de Eeuwige, geprezen zij zijn Naam, de geofferde aanwees als de Eerste van een nieuwe schepping, die een groots gevolg zal krijgen.

Als gedoopten (h)erkennen we dat: wie deelt in zijn lijden, ook deelt in zijn volkomenheid. *Er is ons een nieuwe opening gegeven.* En ook wie het zelf niet in zich had, blijkt een bruikbaar instrument in deze beweging van bovenaf.

In kerk en samenleving, zoeken we naar dit soort uitingen. We zien daarin de geest van Jezus werkzaam. Waar onbaatzuchtigheid en ontferming worden getoond, hartelijkheid en trouw in praktijk gebracht, het streven naar recht en vrede wordt bevorderd – hoezeer ook tegengewerkt en verdacht gemaakt – daar weten we Góds Geest aanwezig.

Dat de kerk en de kerkmensen daarop een exclusieve claim hebben, die vanzelfsprekendheid zijn wij voorbij. Daarom kozen we in ons beleidsplan voor het thema "Kerk zijn we Sámen". Ook als mensen buiten de kerk niet eens zouden beseffen hoezeer zij meewerken in deze Geest, dan ervaren wij toch daarin een stukje 'Kerk'.

Vanuit deze beleving willen we een gastvrije en open gemeente zijn. Pastoraat en diaconaat vormgeven vanuit de oude woorden uit Jes 57: 15, dat "de Eeuwige (weliswaar) te vinden is in het hoge en in het heilige, maar hier op aarde juist bij de gebrokene en nederige van geest. Opdat deze herleeft en het verbrijzelde hart tot leven komt" (Jes 57: 15). Op die manier ervaren wij de verbondenheid met en in Jezus Christus.

Zoals gezegd: we zijn de vanzelfsprekendheid voorbij. Dat het minder wordt merkt onze gemeente ook. Tegelijk zijn we er van overtuigd dat deze krimp ook kracht kan geven om de bakens te verzetten en terug te keren naar bovengenoemde 'basics' van het kerk-zijn'. We mogen *hoopvol in de wereld staan. Er is ons een nieuwe opening gegeven.*

